

Verslag van de vergadering van de WMO-raad Tiel op 24 april 2017

Aanwezig: Mark van Beek, Aad van Dijk, Petra van Dijk, Inge Laduc, Ingrid van Malsen, Tahar Mekkaoui, Frans van Oostveen, Reina Rijzenga, Geors Spanjer, beleidsmedewerker) Janneke van Wijk

Marsha Buuron en Renate Valerianus (beleidsmedewerkers)

Afwezig met kennisgeving: Ursula Moonen

Joost den Biggelaar (beleidsmedewerker), , wethouder Melissen en Inge Belgrave

Opsteller van het verslag: Geors Spanjer

Frans opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom en in het bijzonder Janneke van Wijk (als nieuw lid) en Renate Valerianus die het een en ander komt vertellen over het (te ontwikkelen) beleid voor psychisch kwetsbare personen. Wethouder Melissen is afwezig wegens persoonlijke verplichtingen. Inge Belgrave, beleidsmedewerker jeugd, is ook afwezig.

Vaststellen agenda:

blok I en II worden vervangen door Blok I Gesprek met Renate Valerianus, beleidsmedewerker voor psychisch kwetsbare personen.

Ingrid stelt voor bij blok III het onderwerp Toekomst van de WMO-raad op te nemen.

Blok I

Na enige discussie wordt besloten voor de volgende keer wethouder Melissen en Inge Belgrave uit te nodigen. Marsha regelt dit.

Marsha geeft alvast een toelichting op het onderwerp geconstateerd financieel tekort. In november 2016 is een controle geweest over hoe we er financieel voorstaan. De verrichte analyse wees uit dat we op schema zaten. Maar ... in november en december zijn veel rekeningen ingediend. Kon je dat niet zien aankomen? Nee, want 80 % van de verwijzingen gaat buiten de gemeente om (door huisartsen, jeugdhulpverwijzers). De rekening krijgt de gemeente achteraf. Dat hebben we niet alleen in Tiel; daar hebben 94 van de 115 gemeenten last van. Dat er nog rekeningen zouden komen, was bekend. Daar was ook de reserve sociaal domein voor. Echter, al jaren is er een toename in het aantal verwijzingen. Dat zal ook in 2017 en 2018 het geval zijn, maar het budget stijgt niet mee. Als deze lijn zich voortzet, hebben we volgend jaar hetzelfde of een groter probleem. We zullen dus andere afspraken moeten maken: intern door iemand aan te stellen die het bijhoudt en extern door met jeugdhulpverwijzers en -aanbieders afspraken te maken. Misschien moet je een budgetplafond instellen.

Renate Valerianus over psychisch kwetsbare burgers

Voordat Renate aan haar inleiding begint vraagt Aad of de reactie van het groepje Beschermd wonen een aandachtspunt voor de afdeling blijft of dat er nog een advies op moet volgen. Antwoord: het is vooralsnog een ambtelijk aandachtspunt.

Wie is Renate? Ik ben procesregisseur voor probleemhuishoudens. Met mijn collega's zorg ik dat wat stagneert/ escaleert de juiste zorg blijft krijgen. Waar het de GGD betreft, zorg ik dat stukken (begroting, jaarstukken, beleidsstukken) bij de juiste beleidsmedewerker terecht komen. Ik bereid de subsidieverstrekking voor RIBW, Iriszorg voor en ik ben ondersteuner van de onderste trede van de woonladder (containerwoningen). Sinds kort ben ik de regionale coördinator voor psychisch kwetsbare burgers.

Op 1 oktober 2018 moet in elke gemeente een sluitende aanpak zijn. Daarvoor moet ik weten wat er nodig is en wat er al is. Op dit moment ben ik aan het inventariseren. Dat doe ik door te praten met ervaringsdeskundigen, met instellingen als Indigo, GGD, Pro persona, met Marsha over Welzijn next level. Op bestuurlijk niveau heb ik contact met de Culemborgse wethouder. Mijn vraag is: hoe kan ik jullie daarbij betrekken?

Er is een aantal vragen:

- wat zijn psychisch kwetsbare burgers? Antwoord: het is geen specifieke groep. Het gaat om iedereen die psychisch kwetsbaar kan zijn.

– geldt de aanpak voor de hele regio? Antwoord: ik mag het coördineren en vraag op lokaal niveau: hebben jullie dit geregeld/ dat geregeld. In Nijmegen komt een pilot wijkgerichte ggz. Ik ben benieuwd of wat In Rauwenhof gebeurt daarop aansluit.

- Voor wie ben je verantwoordelijk? Antwoord: voor Tiel, niet voor die andere gemeenten. Voor die andere doe ik de inventarisatie. Ik heb per week 12 uur beschikbaar en daarin moet het gebeuren.

- Landelijk schakelteam Antwoord: dat gebruiken we als we informatie willen hebben. Als je een crisisteam wilt opzetten, hoe moet dat eruitzien? En met wie moet je dan in gesprek? Zorgverzekeraars houden graag de boot af.

- Kun je wat vertellen over de Beoordelingskamer? Die probeert een indeling in categorieën te maken en te zeggen wie waar naartoe kan. Er is een werkgroep met ervaringsdeskundigen en ambulancepersoneel die gaat kijken hoe die Beoordelingskamer ingericht moet worden.

– wat gebeurt er als overlast wordt geconstateerd bij een psychisch kwetsbare burger en de politie wordt erbij gehaald? Antwoord: dan kan een crisisbeoordelingskamer worden ingeschakeld. Het is heel erg zoeken. Er zijn geen algemeen geldende gedragsregels. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden.

Frans: hoe wil je burgerparticipatie vormgeven hierin? Renate: in het project zijn familie, ervaringsdeskundigen en cliëntenraden betrokken. Dat is sterk op Nijmegen georiënteerd. Mijn vraag is: hoe krijg ik Tiel/ Rivierenland hierin mee?

Aad: er komt een pilot in Rauwenhof ... Renate: nee, het is eerder een vorm waarbij een helper eropaf gaat als iets niet deugt, als je mensen ziet afglijden, te veel post op de mat, lege bierblikjes in de vensterbank.

Frans: hoe verder? Renate: voor de zomer wordt een conceptplan van aanpak aan de WMO-raad voorgelegd. Inge: als het een regionale aangelegenheid betreft, zou het ook besproken kunnen worden in het Netwerk wmo-raden Rivierenland. Je zou dan de ggz-wmo-raadsleden kunnen uitnodigen. Als contactpersoon voor dit onderdeel mag je mij noteren maar je kunt mail ook sturen aan info@wmoraadtiel.nl

Blok III

Voordat met het onderdeel Evaluatie voorzitterschap wordt begonnen volgt eerst een voorstelronde, zodat ook Janneke weet wie wie is.

Janneke: achtergrond als verpleegkundige. Nu is zij werkzaam bij Ziekenhuis Rivierenland in Tiel

Tahar: lid namens Marokkaanse gemeenschap

Mark: actief in Cliëntenraad Beschermd wonen, lid van de WMO-raad sinds vijf (of zes) jaar.

Geors: lid WMO-raad vanuit de ouderenbonden, voorzitter Cliëntenraad Participatiewet Tiel, plaatsvervangend lid van het Netwerk van wmo-raden in Rivierenland.

Petra: lid van de WMO-raad voor het onderdeel jeugd.

Reina: lid namens Stichting Leergeld, actief bij thuisadministratie van Humanitas (= van belang voor schuldhulpverlening).

Inge: op persoonlijke titel in WMO-raad, db-lid van Netwerk wmo-raden in Rivierenland (= overlegplatform voor wmo-raden in de regio).

Frans: voorzitter, geen lid van de WMO-raad (evenals de secretaris).

Ingrid: lid op persoonlijke titel, sinds 2014 (weer) lid van de WMO-raad.

Aad: lid namens de kerken. Hij heeft belangstelling voor kwetsbare burgers en is betrokken bij Inloophuis, Tielse Maatjes en Franciscushof.

Terugkoppeling functioneringsgesprek met de voorzitter

Inge en Ingrid hebben met Frans het functioneringsgesprek over zijn voorzitterschap gevoerd.

Zij/ wij zijn blij met Frans als voorzitter.

Wel zijn er enkele aandachtspunten:

- een ervan is het samenspel van voorzitter en secretaris; door haar werkzaamheden is de secretaris niet in staat de vergaderingen bij te wonen. Op termijn (eind 2017) zal een andere oplossing gezocht worden,
 - besproken is de werkbelasting voor Frans, in relatie tot zijn andere maatschappelijke activiteiten. Als het wringt, worden er prioriteiten gesteld, maar niet ten nadele van de WMO-raad,
 - de voorzitter mag wat strenger de agenda volgen. Frans: het gaat erom een juist midden te vinden tussen mijn striktheid en de behoefte aan ruimte van de WMO-raad.
- Frans: het is goed een keer in de anderhalf jaar zo'n gesprek te hebben.

Financiële situatie sociaal domein

Marsha: aan het begin van deze vergaderingen heb ik al een aantal opmerkingen gemaakt. Wil de WMO-raad vragen stellen of zal ik de tekst van wethouder Verspuij, zoals uitgesproken in de raadsvergadering van 19 april bij het agendapunt Evaluatie beleidsplan Schuldhulpverlening 2013 – 2016? (Het laatste is het geval).

“Wethouder Verspuij: Zoals u gisteren wellicht heeft kunnen lezen in Binnenlands Bestuur is uit een onderzoek in opdracht van de VNG duidelijk geworden, dat veel gemeenten een groot financieel tekort verwachten op het sociaal domein. Er is een quick scan onder 115 deelnemende gemeenten uitgevoerd. Daar zat de gemeente Tiel overigens niet bij. De conclusies op basis van het VNG-onderzoek zijn:

- dat er veel negatieve effecten zijn van de zogenoemde verdeelmodellen tussen gemeenten;
- dat er knelpunten zijn in de Wet- en regelgeving, zoals de verplichting om werk aan te bieden op grond van de Algemene Maatregel van Bestuur voor de huishoudelijke ondersteuning;
- het tempo van de bezuinigingen loopt niet in de pas met de vernieuwingen, die de gemeenten willen doorvoeren;
- de omvang en het tempo van de veranderopgave is te hoog;
- veel budget zit in de praktijk vast;
- doorverwijzingen door huisartsen en gecertificeerde instellingen vinden plaats met een zogenoemde ‘open eind regeling’;
- er is ook een autonome ontwikkeling van cliëntenaantallen.

Dat komt allemaal uit het onderzoek naar boven.

De VNG wil op basis van dit onderzoek in gesprek gaan met het Rijk om aanvullende ondersteuning voor gemeenten te organiseren.

Het lijkt me een goed plan, want op dit moment bevinden we ons in de eindfase van het opmaken van de jaarrekening 2016 van de gemeente Tiel. Helaas hoort ook de gemeente Tiel tot de gemeenten, die een tekort op het sociaal domein constateert. Het tekort alleen voor programma 2, sociaal domein, bedraagt bij de jaarrekening 2016 1,2 miljoen euro. Het totale tekort van de jaarrekening komt daarmee naar verwachting uit op 2,4 miljoen euro. Dit

is ná inzet van de volledige reserve sociaal domein.

Bij het vaststellen van de jaarrekening op 30 september 2016, bedroeg die reserve 2,2 miljoen euro. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting in 2016 verwachten we een tekort op het sociaal domein van 3,4 miljoen euro, voor bestemming. Wanneer we rekening houden met de reserve sociaal domein betekent dit een tekort op programma 2 van die 1,2 miljoen euro die ik zojuist heb genoemd. En hierin is nog een bedrag opgenomen aan facturen die over 2015 nog zijn binnen gekomen. Die zitten hier ook in verwerkt. De Top Drie aan budgetoverschrijdingen binnen het sociaal domein is te vinden bij de voorzieningen jeugdzorg, de Jeugdwet, het minimabeleid en de uitkeringen in het levensonderhoud. Bij de voorzieningen Jeugdwet is er een resultaat van twaalf miljoen euro op de begroting en een overschrijding van ongeveer 39 procent op de jeugdzorg. Op onderdelen is dat meer dan honderd procent overschreden, wat een tekort van 3,4 miljoen euro oplevert, alleen al bij de jeugdzorg.

Voor zowel minimabeleid, als verstrekkingen uitkeringen - en dat zijn dan bijstandsuitkeringen voor het levensonderhoud - bedraagt het tekort ruim een half miljoen elk, dus samen één miljoen euro. Vooropgesteld; in Tiel is de transitie van het sociaal domein goed en beheerst verlopen. Kinderen en ouderen hebben de zorg en ondersteuning gekregen die ze nodig hebben. We hebben hard gewerkt aan een goede en beheerste overgang. De zorg en de ondersteuning zijn regionaal ingekocht en inwoners hebben grote keuzevrijheid in het aantal zorgaanbieders.

We hebben ons in 2015 en 2016 gericht op de zogenoemde 'zachte landing'.

Het afgelopen jaar hebben we ons, samen met de zorgaanbieders, ingespannen om het berichtenverkeer op orde te krijgen en dat is goed gelukt. Vrijwel alle aanbieders melden hun zorg nu aan via dát kanaal. Toch hebben we helaas moeten constateren, dat we bij het opmaken van de jaarrekening te maken hebben gehad met tekorten. Een eerste analyse voor het ontstaan van deze tekorten is de volgende; ik noem een aantal oorzaken:

- Zorgaanbieders en jeugdhulporganisaties hebben in de maanden november en december hun facturen ingezonden. Concreet betekent dit, dat we over deze maanden circa 43 procent van de totale facturen hebben uitbetaald. Dus, de grote 'bups' is aan het einde van het jaar, in november/ december, pas binnen gekomen.

- De verwijzingen jeugdhulp hebben we als gemeente niet in de hand. Huisartsen en gecertificeerde instellingen kunnen zelfstandig kinderen doorverwijzen naar aanbieders voor hulp en ondersteuning. Meestal betreft dit doorverwijzingen naar duurdere en gespecialiseerde zorgvormen.

- Stijging van het aantal kinderen met ernstige enkelvoudige dyslexie.

- Hierbij moet worden opgemerkt, dat in Tiel procentueel ten opzichte van het landelijke cijfer meer kinderen worden gediagnosticeerd met aandachtsstoornissen zoals ADHD of autisme. De stijging vertaalt zich niet in een hoger budget. Integendeel zelfs; het budget jeugdhulp voor Tiel is van 2015 naar 2017, landelijk, door het rijk, met € 900.000,= afgenomen.

- Een hogere instroom van klanten in de Participatiewet ondanks alle inspanningen om inwoners zo snel mogelijk weer aan het werk te krijgen. Voor het ontstane tekort vragen we wel een vangnetuitkering aan bij het Ministerie. Omdat het zeer waarschijnlijk is, dat die aanvraag ook wordt gehonoreerd, is deze uitkering al meegenomen in het resultaat op het sociaal domein. Dat doen we al een aantal jaren.

- Een tekort op de bijzondere bijstand wordt veroorzaakt door een hoger aantal inwoners, dat in aanmerking komt voor de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. Op basis van deze wet is de gemeente gehouden om de kosten voor budgetbeheer te betalen.

- Een andere oorzaak is de aanvulling op de periodieke uitkering voor jongvolwassenen.

De voorlopige conclusie is, dat we méér moeten doen met minder geld. Het tempo van de bezuinigingen loopt niet in de pas met de transitie en de veranderingen in het sociaal domein. We leveren hulp en ondersteuning aan àl onze inwoners die dat nodig hebben. Dat

dit financiële gevolgen heeft, mag duidelijk zijn.

Ik kom tot een slot, voorzitter. De komende periode verdiepen we de analyse. Tijdens de eerstvolgende commissie beleidscyclus komen we terug op deze nadere analyse. Dan hebben we de jaarrekening op tafel liggen. We zullen ons de komende maanden moeten buigen over het pad waarlangs we tot een structurele, sluitende meerjarenbegroting komen. Het flinke tekort op de jaarrekening en de mogelijke structurele doorwerking daarvan, zullen van invloed zijn op de keuzes die de komende tijd gemaakt moeten worden. In dit licht bezien, adviseert het college de raad optie 1 bij het voorliggende agendapunt.” (De laatste zin van wethouder Verspuij verwijst naar het agendapunt. Het college adviseert het huidige beleid schuldhelpverlening voort te zetten.)

In vervolg hierop zijn o.a. verhelderingsvragen gesteld.

– Hoe is zo'n grote overschrijding te verklaren?

Antwoord (van Marsha):

1. Bij de transities van 2015 is door het Rijk met 30 % bezuinigd vanuit de gedachte: gemeente kunnen dat vast efficiënter.

2. Voor specialistische jeugdhulp is geen budgetplafond, het is een openeindregeling (niet het geld is op, maar ingediende rekeningen worden betaald).

Tot april 2017 konden instellingen specialistische jeugdzorg rekeningen indienen over 2015 en 2016. Die rekeningen waren bij de gemeente niet bekend, omdat 80% van de verwijzingen wordt gedaan door anderen (huisartsen, andere jeugdhulpverwijzers), die de verwijzing niet melden. Voorgesteld wordt aan twee kanten dat anders te gaan doen: meld de verwijzingen en laat instellingen melden wat er gebeurt (gedachte: pas na een afgegeven gemeentelijke beschikking wordt er betaald).

– wat is het tekort over 2016? (Daar is geen antwoord op gekomen.)

Inge wil ook naar de kwaliteit kijken en stelt voor een vertrouwenspersoon in te stellen. Voor jeugd is die er en volgend jaar gaat de gemeente erover. Een vraag voor wethouder Melissen: hoe gaat u die vertrouwenspersoon invullen?

Besloten wordt de vertrouwenspersoon voor anderen dan jeugd opnieuw in de overwegingen te betrekken bij een voorstel over de toegangspoorten voor zorg.

Hoe reageert de WMO-raad op dit tekort?

Besloten wordt dat een groepje (Aad, Frans, Geors en Inge) overlegt op woensdag 24 mei en een (mondelinge) reactie voorbereidt voor de commissievergadering van 31 mei, waarbij een aantal van de WMO-raad aanwezig zal zijn onder wie Frans en Geors.

Voorstel i.v.m. acties voorbereiding gemeenteraadsverkiezingen 2018

Frans: Ingrid, Geors en ik hebben gesproken over de gemeenteraadsverkiezingen die gehouden worden in maart 2018.

Ingrid: als je een leuk idee hebt, dan verneemt de WMO-raad dat graag. Na o.a. Tahars voorstel van MuZIEum (dan ervaar je wat het is blind te zijn) in Nijmegen suggereert Frans een lijst met doe-activiteiten te maken voor kandidaat-raadsleden.

De toekomst van de WMO-raad

Ingrid: een aantal agendapunten verviel en het leek mij een goede gedachte het te hebben over dingen waar we nooit aan toekomen zoals praten over de toekomst van de WMO-raad

Frans: we moeten de verordening aanpassen en ons daarin minder focussen op deelbelangen (bijvoorbeeld die van ouderen) en ons meer moeten richten op het brede belang. Belangrijk vind ik niet alleen het geven van adviezen maar vooral hoe we door de samenleving gevoed kunnen gaan worden. Dat gaat bij de ene groep anders dan bij de andere (bijvoorbeeld jongeren).

Uitgenodigd door Inge vertelt Janneke wat zij vindt: advies geven over de implementatie van

voorstellen, wat daar de gevolgen van zijn, hoe je daar rekening mee kunt houden. Je kunt reageren op het nieuwe maar ook kijken naar het bestaande.

Volgens Mark (en hij verwijst naar hoe het anders gaat bij de Cliëntenraad beschermd wonen waar tijdig adviesaanvragen komen) is het van belang dat we de tijd krijgen voor onze adviezen. Volgens Frans proberen wij te plannen en hopelijk straalt dat ook af naar de gemeente.

Volgens Inge heb je signalen van burgers nodig waarbij het probleem is dat je niet veel hoort en als je wel wat hoort is dat slechts één bron. Die signalen zijn harder door een cliëntervaringsonderzoek.

Volgens Aad hebben we heel wat contacten en een sociale kaart zou dat duidelijk maken.

Met de vraag van Reina of de Tielenaar weet wat de WMO-raad is, krijgt de discussie een andere wending. Petra voegt toe: is bij hulpvragers bekend dat er een WMO-raad is?

Hoe zorgen we ervoor dat bekend wordt wat we doen?

Volgens Frans zou het goed/ nog beter zijn, als we een conceptadvies publiceren en burgers daarop reageren. Daarvoor is wel nodig dat er realistische reactietermijnen zijn die dat niet frustreren. In een te wijzigen verordening moet dat naar voren komen.

Om meer burgers te betrekken komen nog andere ideeën naar voren. Zo zou je (een keer per jaar) een persgesprek kunnen arrangeren over het werk van de WMO-raad de afgelopen en de toekomstige tijd. Wat ook kan is publiciteit zoeken via Tiel actueel; daarin zouden we om toerbeurt iets kunnen schrijven.

Blok IV

Verslag vergadering 27 maart 2017

Het verslag wordt met een opmerking van de voorzitter (de paginanummers ontbreken) vastgesteld

Actiepuntenlijst

De punten van 27 februari Evaluatie voorzitter en van 27 maart Startnotitie beschermd wonen kunnen/ moeten verwijderd worden.

Rondvraag

Inge: er is in het verleden in regionaal verband wat afgesproken over een vereveningsbijdrage jeugd. Is daar iets over te vertellen? Marsha: nee, als ik iets hoor, laat ik het weten.

Marsha: ik heb een mail ontvangen met een uitnodiging voor een bijeenkomst over dementie op 9 mei. Ik zal die doorsturen.

Petra: hoe komen we aan een nieuwe secretaris? Frans: ik denk via een advertentie.

Frans: op 11 mei is de Algemene ledenvergadering van de Koepel van adviesraden in het sociaal domein. Op de agenda staat o.a. de Monitor gemeentelijke wmo-adviesraden. Geors gaat naar die bijeenkomst. Wie reacties op de stukken heeft, kan die aan Geors (mee)geven.

Sluiting

De voorzitter dankt de leden (en Marsha!) voor hun inbreng en sluit de vergadering.